

ખાતાનુ નામ :- વેકસીનેશન વિભાગ

વેકસીનેશન વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવતી વિવિધ કામગીરીની માહિતી.

❖ મોબાઈલ મેડીકલ ડીસ્પેન્સરી OV

1. સામાન્ય સંજોગોમાં જુદા જુદા ઝોન વિસ્તારમાં આવેલ સ્લમ/સ્લમ લાયક વિસ્તારમાં નક્કી કરેલ સ્થળોએ મેડીકલ ટીમો મોકલી તબીબી તપાસ/સારવારની કામગીરી.
2. ઝોન વિસ્તારમાંથી/ઉપરી અધિકારીશ્રી તરફથી મળેલ ફરીયાદના અનુસંધાનમાં જે તે વિસ્તારમાં મેડીકલ ટીમ મોકલી તબીબી તપાસ/સારવાર તથા સર્વેલન્સની કામગીરી.
3. શહેરમાં સમાવિષ્ટ નવા વિસ્તારો જ્યાં કોર્પોરેશન સંચાલિત શહેરી આરોગ્ય કેન્દ્રોની વ્યવસ્થા નથી એવા વિસ્તારોમાં નક્કી કરેલ સ્થળ પર મેડીકલ ટીમ સાથે નર્સ/વેકસીનેટર દ્વારા સદર વિસ્તારમાં આવેલ આંગણવાડીઓ પર નિશ્ચિત દિવસ અને નિશ્ચિત સમયે બાળકો અને સગર્ભા બહેનોને જરૂરી રસીકરણની કામગીરી/આરોગ્ય શિક્ષણની કામગીરી.
4. પ્રિ.મોન્સુન/મોન્સુન તથા પાણી જન્ય/પાણી સંલગ્ન તથા ચેપીરોગો ધ્યાને આવે ત્યારે વેકસીનેશન વિભાગની મોબાઈલ મેડીકલ ટીમો ઉપરાંત શહેરી આરોગ્ય કેન્દ્રના મેડીકલ ઓફિસર, પેરામેડીકલ સ્ટાફનો સમાવેશ કરી વધારાની મેડીકલ ટીમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે અને ડે.કમિશનરશ્રી(હેલ્થ અને હોસ્પી.)અને આરોગ્ય અધિકારીશ્રી ની સુચના અને માર્ગદર્શન હેઠળ જે તે વિસ્તારમાં જઈ ઝોનના નાયબ/આસી.આરોગ્ય અધિકારીશ્રી ના સંકલનમાં રહી મેડીકલ ટીમો મારફતે નીચે મુજબની કામગીરી કામગીરી કરવામાં આવે છે.

❖ આર.સી.એચ.કાર્યક્રમ OV

સુરત મહાનગરપાલિકા વિસ્તારમાં આવેલ ૨૯ શહેરી આરોગ્ય કેન્દ્ર, આંગણવાડી તથા ખાનગી હોસ્પિટલ મળી કુલ ૯૮૧ સેશન્સ દ્વારા મધર્સ ટી.ટી., બી.સી.જી., ડી.પી.ટી., પોલીયો, ઓરી, ડી.ટી., ટી.ટી.નાં રસીકરણની કામગીરી કરવામાં આવે છે. (કરેલ કામગીરીની નકલ સામેલ છે.)

❖ વિટામીન-એ કાર્યક્રમ OV

1. વિટામીન-એ કાર્યક્રમ અન્વયે ૯ માસથી ઉપરનાં બાળકોને ઓરીની રસી સાથે વિટામીન - એ નો ડોઝ પીવડાવવામાં આવે છે.
2. ૧ થી ૫ વર્ષ સુધીનાં બાળકોને વિટામીન-એ બાય એન્યુઅલ રાઉન્ડ મુજબ માહે ફેબ્રુઆરી તથા માહે ઓગષ્ટ દરમ્યાન વિટામીન-એ નો ડોઝ પીવડાવવામાં આવે છે. (કરેલ કામગીરી ની નકલ સામેલ છે.)

❖ પલ્સ પોલીયો ઈમ્યુનાઈઝેશન કાર્યક્રમ :-

1. ભારત સરકારના આદેશાનુસાર નક્કી કરવામાં આવેલ દિવસો દરમ્યાન " પલ્સ પોલીયો ઈમ્યુનાઈઝેશન કાર્યક્રમ" હાથ ધરવામાં આવે છે. માહે ફેબ્રુઆરી-૨૦૦૮ દરમ્યાન કુલ ૨૩૨૩ ઈમ્યુનાઈઝેશન બુથ, મોબાઈલ ટીમો, ટ્રાન્ઝીટ ટીમો દ્વારા આ કામગીરી હાથ ધરવામાં આવી હતી. (કામગીરી :- લક્ષ્યાંક :- ૫,૮૦,૮૪૦ કામગીરી :- ૬,૩૦,૪૧૬ ટકાવારી:-૧૦૮.૫૪)
2. શંકાસ્પદ પોલીયોના કેસો (બા.) માટે ૪૫ સેન્ટીનલ સર્વેલન્સ યુનિટોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. જેમાં મુખ્ય હોસ્પિટલો, બાળકોની હોસ્પિટલ, શહેરી આરોગ્ય કેન્દ્રોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે તથા સર્વેલન્સ દરમ્યાન શંકાસ્પદ પોલીયોના કેસોની માહિતી એકત્રિત કરી સ્ટુલ સેમ્પલ લઈ પરિક્ષણ માટે બી.જે.મેડીકલ કોલેજ અમદાવાદ ખાતે મોકલવામાં આવે છે. કેસના રહેણાંક વિસ્તારમાં રીંગ ઈમ્યુનાઈઝેશનની કામગીરી કરવામાં આવે છે. (સને-૨૦૦૭-૦૮ દરમ્યાન કામગીરી:-૭૫ કેસ, માહે ફેબ્રુઆરી-૦૮ સુધી)

❖ ખાસ શાળા આરોગ્ય તપાસણી કાર્યક્રમ :-

1. ગુજરાત સરકારના આદેશાનુસાર સુરત મહાનગરપાલિકા વિસ્તારની નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતી સંચાલિત તમામ પ્રાથમિક શાળા, સુ.મ.ન.હાઈસ્કૂલ, આંગણવાડીઓ, બાલવાડીઓ, શહેરની માન્ય ખાનગી પ્રાથમિક શાળા/માધ્યમિક શાળાઓના ધો-૧૨ સુધીના બાળકો આરોગ્ય તપાસણી હાથ ધરવામાં આવે છે.
2. તપાસણી દરમ્યાન મળેલ ખામીવાળા બાળકોને સ્થળ પર સારવાર આપવામાં આવે છે, યશ્માની જરૂરીયાતવાળા બાળકોને વિનામૂલ્યે યશ્માનું વિતરણ કરવામાં આવે છે તથા હૃદય, કીડની, કેન્સરની ખામીવાળા બાળકોને અમદાવાદ, સિવીલ હોસ્પિટલ ખાતે લઈ જઈ વિના-મૂલ્યે નિદાન સારવાર આપવામાં આવે છે. (સને-૨૦૦૭-૦૮ ની કામગીરીનો રીપોર્ટ સામેલ છે.)

❖ વિના-મૂલ્યે આરોગ્ય નિદાન/સારવાર કેમ્પ :-

વર્ષ દરમ્યાન સ્લમ વિસ્તારોમાં જુદા-જુદા તજજ્ઞો દ્વારા નિદાન/સારવાર કેમ્પનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં જરૂરીયાત મંદોને સ્થળ પર નિદાન કરી સારવાર આપવામાં આવી હતી તથા વખતોવખત આવા કાર્યક્રમો યોજવામાં આવે છે.

❖ પ્રચાર-પ્રસારની કામગીરી :-

1. વેક્સીનેશન ધ્રાંચ મોબાઈલ મેડીકલ ટીમ દ્વારા વર્ષ દરમ્યાન યોજવામાં આવતા જાહેર મેળાઓ, જાહેર સમારંભો પુસ્તક મેળા, ટ્રેકીંગ, મેરેથોન દોડ, વિવિધ હરીફાઈઓ જેવા પ્રસંગોએ અક્સ્માત સર્જાય તેવા સંજોગોમાં મોબાઈલ મેડીકલ ટીમો દ્વારા સ્થળ પર હાજર રહી સારવારની કામગીરી.
2. વેક્સીનેશન ધ્રાંચ/પ્રચાર એકમ તથા અન્ય આરોગ્ય વિભાગ મારફતે જાહેર મેળાઓમાં આરોગ્યલક્ષી પોષ્ટર, સ્ટીકર, બેનર્સ પ્રદર્શિત કરી આરોગ્યલક્ષી શિક્ષણ આપવાની તથા પ્રચાર પત્રિકા વિતરણ કરવાની કામગીરી કરવામાં આવે છે.

અર્બન હેલ્થ સેન્ટર અને મેટરનીટી હોમ

અર્બન હેલ્થ સેન્ટર અને મેટરનીટી હોમમાં થતી કામગીરીની વિગતો ::—

૧. મહિના માટેની તપાસ :- (પ્રેગનન્સીની તપાસ)

★ દર મહિને આશરે ૧૫૦ થી ૧૭૦ જેટલી પ્રેગનન્સી માટેની તપાસ થાય છે.

૨. પ્રેગનન્સી પ્રોફાઈલ (એન્ટીનેટલ વર્ક) :-

- ★ સી.બી.સી. અને ઈ.એસ.આર
- ★ હીમોગ્લોબીન તપાસ.
- ★ બ્લડગ્રુપ તપાસ.
- ★ વી.ડી.આર.એલ.તપાસ
- ★ એચ.આઈ.વી. તપાસ
- ★ પિશાબની તપાસ
- ★ એચ.આઈ.વી. ની તપાસ
- ★ ઓસ્ટ્રેલીયા એન્ટીજન તપાસ

૩. લેબોરેટરીમાં થતી તપાસો :-

- ★ તપાસ માટે સ્લાઈડ ઉપર લોહી લેવું. સ્મીયર બનાવવું સ્ટેઈર્નીંગ કરવું અને સ્લાઈડનું પરીક્ષણ કરવું.
- ★ દર મહિને આશરે ૨૫૦ થી ૩૦૦ સ્લાઈડનું પરીક્ષણ થાય છે.
- ★ તપાસાયેલ સ્લાઈડના ડેઈલી, વીકલી, અને મંથલી રીપોર્ટ બનાવીને મેલેરીયા-ફાઈલેરીયા ડિપાર્ટમેન્ટમાં મોકલવામાં આવે છે.
- ★ મેલેરીયા માટેનાં MF - 2, MF - 7, MF - 8, અને MF - 9, રજીસ્ટરો બનાવવા.
- ★ મહિનાને અંતે કોસ ચેકીંગ નંબર પ્રમાણે સ્લાઈડ કાઢી, સ્લાઈડ અને રીપોર્ટ મેલેરીયા-ફાઈલેરીયા ડિપાર્ટમેન્ટમાં મોકલાવવા.
- ★ જ્યારે મેલેરીયા-ફાઈલેરીયા ડિપાર્ટમેન્ટમાં સ્લાઈડનો બેકલોગ વધી જાય ત્યારે સ્લાઈડ પરીક્ષણ માટે હેલ્થ સેન્ટરનાં લેબોરેટરી ટેકનીશ્યન ધ્વારા તપાસાય છે, અને જ્યારે બીજા હેલ્થ સેન્ટર પરના ટેકનીશ્યન રજા પર હોય ત્યારે નજીકના સેન્ટર પરના લેબ ટેકનીશ્યનને સ્લાઈડોનું પરીક્ષણ કરવાનું રહે છે.

૪. ગળફાની તપાસ :- (આર.એન.ટી.સી.પી.)

- ★ દર્દીને ગળફાની તપાસ માટે ગળફો આપવા માટે સમજાવવું.
- ★ ગળફાની ડબ્બીઓ પર નામ વગેરે લખી ગળફો લેવો, સ્લાઈડ બનાવવી, સ્ટેઈર્નીંગ કરવું અને પછી તેનું માઈક્રોસ્કોપ ધ્વારા પરીક્ષણ કરવું.
- ★ દર્દીનું નામ, સરનામા, ઉંમર સહિતનું ગળફાનું રજીસ્ટર અને પરીક્ષણ માટે વપરાતી દરેક વસ્તુનું સ્ટોક રજીસ્ટર બનાવવું.
- ★ તપાસ થયેલ ગળફાનાં દર્દીઓના મંથલી રીપોર્ટ, તેમજ વપરાશ થયેલ લેબોરેટરીની વસ્તુઓના રીપોર્ટ બનાવી મોકલવા.
- ★ (Lot Quality Assurance પ્રમાણે) સ્લાઈડ અને ક્રોસ ચેક રીપોર્ટ (Tuberculosis Unit) સોની ફળીયા મોકલવા.

૫. એન્ટીનેટલ વર્ક રજીસ્ટર બનાવવું :-

૬. એક્ષપેન્સબુક રજીસ્ટર બનાવવું :-

૭. અન્ય કામગીરી :-

- નેશનલ પ્રોગ્રામો જેવા કે, પલ્સ પોલીયો ઈમ્યુનાઈઝેશનમાં પેરા મેડીકલ વર્કર તરીકે.
- ફાયલેરીયા માટે D.E.C ટેબલેટની વહેચણીમાં પેરામેડીકલ વર્કર તરીકે
- મેડીકલ ઓફિસર ધ્વારા મોકલવામાં આવતાં સફાઈ કામદારોના હિમોગ્લોબીન અને બ્લડગ્રુપની તપાસ.
- આંગણવાડી કાર્યકર ધ્વારા મોકલવામાં આવતી કિશોરીઓના હિમોગ્લોબીન અને બ્લડગ્રુપની તપાસ.
- વર્ષમાં ફ્રી મેડીકલ મેગા કેમ્પનું આયોજન થાય છે, તેમાં સ્લાઈડો લઈ તેનું પરીક્ષણ કરવામાં આવે છે.
- અન્ય હેલ્થ પ્રોગ્રામોનું આયોજન થાય છે. તેમાં ભાગ લે છે.
- હેલ્થ ડિપાર્ટમેન્ટ ધ્વારા યોજાતા ટ્રેનીંગ પ્રોગ્રામોમાં ભાગ લે છે.
- આરોગ્યલક્ષી રેલીઓમાં ભાગ લે છે.

ખાતાનું નામ :- મોબાઈલ ડીસ્પેન્સરી

મોબાઈલ મેડીકલ ટીમ, આરોગ્ય વિભાગ

❖ મોબાઈલ મેડીકલ ટીમ ધ્વારા કરવામાં આવતી કામગીરીની માહિતી.

- મોબાઈલ મેડીકલ યુનિટ ૦૬ (છ) હાલ કાર્યરત છે.
- દરેક યુનિટમાં હાલ કાર્યરત કર્મચારીઓ નીચે મુજબ છે.
 - (૧) મેડીકલ ઓફિસર
 - (૨) કલાર્ક કમ કમ્પાઉન્ડર અથવા નર્સ (ANM)
 - (૩) ડ્રાયવર
- શહેરમા સમાવિષ્ટ નવા વિસ્તારોમાં રસીકરણ કામગીરી માટે યુનિટ દીઠ એક નર્સ હાલ કાર્ય કરે છે.
- ગંદા પાણીની ફરીયાદ /પાણીજન્ય/પાણી સંલગ્ન રોગોની તપાસ/સર્વેલન્સ માટે આરોગ્ય નિરીક્ષક (H.L.) અને બેથી ત્રણ સર્વેલન્સ કર્મચારીઓ મારફતે કરવામાં આવે છે.

❖ મોબાઈલ મેડીકલ યુનિટ ધ્વારા કરવામાં આવતી કામગીરી :-

- એપેડેમીક નિયંત્રણ.
- દર્દીઓની સ્થળ પર તબીબી તપાસ/સારવાર.
- સ્વાસ્થ્ય જાગૃતતા સંદર્ભે આરોગ્ય શિક્ષણ (IEC activities)
- IPPI, School Health Programme, STI/AIDS Control Programme, Malaria Control Programme, Family Welfare Programme, Filaria Mass Drug Therapy Programme, RNTCP Programme, Leprosy Control programme વિગેરેમાં સંબંધિત પ્રોગ્રામ કો-ઓર્ડિનેટર સાથે રહી કામગીરી.

❖ એપેડેમીક કંટ્રોલ એક્ટીવીટી :-

પ્રિ. મોન્સુન/મોન્સુન તથા પાણી જન્ય/પાણી સંલગ્ન તથા ચેપીરોગો ધ્યાને આવે ત્યારેડે. કમિશનરશ્રી(હેલ્થ અને હોસ્પી.) અને આરોગ્ય અધિકારીશ્રીની સુચના અને માર્ગદર્શન હેઠળ જે તે વિસ્તારમાં જઈ ઝોનના નાયબ/આસી.આરોગ્ય અધિકારીશ્રીના સંકલનમાં રહી મેડીકલ ટીમો મારફતે નીચે મુજબની કામગીરી કરવામાં આવે છે.

- મેડીકલ ઓફિસર ધ્વારા સ્થળ પર તબીબી તપાસ અને સારવાર તેમજ હોસ્પીટલ સારવારની જરૂર જણાય તો સ્મીમેર/મસ્કતી /સીવીલ હોસ્પીટલમાં રીફર કરવામાં આવે છે.

- સર્વેલનસ દરેક ઘર—કુટુંબની મુલાકાત લઈ એ વિસ્તારમાં રોગનો પ્રસાર કેટલા પ્રમાણમાં છે તે અંગેની માહિતી મેળવી ક્લોરીન ટેબલેટનું વિતરણ કરવામાં આવે છે.
- આરોગ્ય નિરીક્ષક ધ્વારા મ્યુની. વોપર સપ્લાય હોય તો ક્લોરીન ટેસ્ટ કરવામાં આવે છે અને બેક્ટેરીયા/કેમીકલ ટેસ્ટ માટે પાણીના નમૂના એકત્રિત કરી લેબોરેટરીમાં મોકલવામાં આવે છે.
- મેલેરીયા/ફાઈલેરીયા સંભવિત કેસોમાં પેરીફેરલ સ્મીયર માટે સ્લાઈડ લઈ મેલેરીયા વિભાગની લેબોરેટરીમાં મોકલવામાં આવે છે.
- AFP/Measles/Diphtheria કેસોની તપાસ દરમ્યાન સંબંધિત વિસ્તારમાં ૦ થી ૫ વર્ષના બાળકોનો સઘન સર્વે કરી રસીકરણ કરવામાં આવે છે.
- લોકોમાં સ્વાસ્થ્ય/આરોગ્ય સંબંધે જાગૃતિ લાવવા માટે પ્રચાર પત્રિકાઓનું વિતરણ કરવામાં આવે છે તથા રૂબરૂ વાતચીત ધ્વારા માહિતી, માર્ગદર્શન સમજ આપવામાં આવે છે.
- રોગ નિવારણ માટે સામૂહિક સ્વચ્છતા/અંગત સ્વચ્છતા/વ્યસન મુક્તિ માટે જાગૃત કરવા માટે સક્રિય પ્રયત્ન કરવામાં આવે છે.

❖ **મોબાઈલ મેડીકલ ડીસ્પેન્સરીની કામગીરી :-**

- સામાન્ય સંજોગોમાં હાલમાં જુદા જુદા ઝોન વિસ્તારમાં આવેલ સ્લમ/સ્લમ લાયક વિસ્તારમાં નક્કી કરેલ સ્થળોએ જઈ જરૂરત મંદ લોકોની લોકોની તબીબી તપાસ/સારવારની કામગીરી.
- મળેલ ફરીયાદના અનુસંધાનમાં સ્થળ પર જઈ જરૂરતમંદ લોકોની તબીબી તપાસ/સારવાર તથા સર્વેલન્સની કામગીરી.
- શહેરમાં સમાવિષ્ટ નવા વિસ્તારો જ્યાં કોર્પોરેશન સંચાલિત શહેરી આરોગ્ય કેન્દ્રોની વ્યવસ્થા નથી એવા વિસ્તારોમાં મોબાઈલ મેડીકલ ટીમો ધ્વારા નક્કી કરેલ સ્થળ પર નિશ્ચિત સમયે હાજર રહી જરૂરતમંદ લોકોને તબીબી તપાસ અને સ્થળ પર સારવાર તથા મેડીકલ ટીમ સાથે આવનાર નર્સ/વેકસીનેટર ધ્વારા વિસ્તારમાં આવેલ આંગણવાડીઓ પર નિશ્ચિત દિવસ અને નિશ્ચિત સમયે સમયે બાળકો અને સગર્ભા બહેનોને જરૂરી રસીકરણની કામગીરી કરવામાં આવે છે સાથે આરોગ્ય શિક્ષણની કામગીરી પણ નિયમિત થાય છે.

અર્બન હેલ્થ સેન્ટર

મેડીકલ ઓફિસર – હેલ્થ સેન્ટરની વર્ષ દરમ્યાન કાર્યવાહી/કામગીરીની વિગત

1. આઉટડોર દર્દીઓની તપાસ તથા સારવાર તથા આરોગ્ય શિક્ષણ
2. લેબોરેટરી તપાસ ધ્વારા નિદાન.
3. ૦-૫ વર્ષના બાળકોનું રસીકરણ તથા શાળાઓમાં જરૂરી રસીકરણ
4. અન્ય માતૃબાળ કલ્યાણ કુટુંબ કલ્યાણ સેવાઓ.
 - A. લક્ષિત દંપતિ ઓળખ-આરોગ્ય શિક્ષણ આઉટડોર તથા ફીલ્ડ વર્ક
 - B. કોપર ટી મૂકવાની કામગીરી તથા તેના ફોલોઅપ
 - C. ગર્ભ નિરોધક ગોળીઓ આપવી.
 - D. કોન્ડોમ પ્રમોશન
 - E. વ્યંધિકરણ ઓપરેશન પ્રોત્સાહિત કરવા
 - F. મમતા ક્લીનિક કામગીરી
 - G. એન્ટી-નેટલ પોસ્ટનેટલ સેવાઓ
5. વેક્ટર બોર્ન ડીઝીઝ કંટ્રોલ પ્રગ્રામ
 - મેલેરીયા નિદાન - સારવાર - અટકાયત
 - ડેન્ગ્યુ નિદાન -સારવાર -અટકાયત
 - ફાલેરીયા નિદાન - સારવાર અટકાયત તથા તે માસ ડ્રૂગ એડમીનીસ્ટ્રેશન પ્રોગ્રામ
6. વોટર બોર્ન ડીઝીઝ કંટ્રોલ/સારવાર/સર્વેક્ષણ
 - ડાયેરીયા, ગેસ્ટ્રોએન્ટરાઈટીસ, હીપેટાઈટીસ, ટાઈફોઈડ, કોલેરા વિગેરે નિદાન, સારવાર, સર્વેક્ષણ
 - ક્લોરીન ટેબલેટ વિતરણ/સલાહ/આરોગ્ય શિક્ષણ
 - લેપ્ટોસ્પાયરોસીસ - ઓળખ, અટકાયત, જરૂરી રેફરલ- સારવાર
7. મીઝલ્સ, ન્યુમોનિયા, ચીકનપોક્ષ-ઓળખ, સારવાર, સર્વેક્ષણ
8. એક્યુટ ફલેસીડ પેરાલીસીસ સેન્ટીનલ સેન્ટર, સર્વેલન્સ, મીઝલ્સ સર્વેલન્સ તથા પ્રાઈવેટ હોસ્પિટલોમાંથી ડેટા લાવવા.
9. પલ્સ પોલિયો ઈમ્યુનાઈઝેશન પ્રોગ્રામનું પ્લાનીંગ, ટ્રેનીંગ, અમલીકરણ-મોનીટરીંગ -સુપરવીઝન
10. રીવાઈઝડ નેશનલ ટીબી કંટ્રોલ પ્રોગ્રામ-નિદાન, સારવાર, મોનીટરીંગ, ડીફેલ્ટ, રીટ્રાઈવલ
11. જાતિય રોગોનું નિદાન-સારવાર-કાઉન્સેલીંગ, એચઆઈવી રોગો માટે કાઉન્સેલીંગ
12. બાયોમેડીકલ વેસ્ટ - કલેક્શન, સેગ્રીગેશન, ડીસ્પોઝલ(જીપીસીબી નિયમાનુસાર)
13. કર્મચારીઓનું એસ્ટાબ્લીશમેન્ટ, રજાઓ, ઈજાફા મહેકમ, ઈન્ફીમેન્ટ વિગેરે લગતી કામગીરી.
14. દવાઓનો જથ્થો સેન્ટ્રલ સ્ટોર્સ પરથી જરૂરીયાત મુજબ મેળવવો, સ્ટોક રાખવો, દર્દીઓ સુધી પહોંચે તે જોવું તથા તેને લગતા રજીસ્ટરો નિભાવવા.
15. હેલ્થ સેન્ટરના ડેડ-સ્ટોક રજીસ્ટર નિભાવવા, જરૂરીયાત મુજબની વસ્તુઓ મેળવવી.

16. દરેક દર્દીનાઆઉટ ડોર કેસો કાઢવા, દવા આપ્યા બાદ સંગ્રહ કરવા રોગોનું વર્ગીકરણ કરી માસિક રીપોર્ટ બનાવવા.
17. આંગણવાડીઓ પર જઈ રસીકરણ તથા બાળકોની આરોગ્ય તપાસણી કરવી તથા આંગણવાડી વિસ્તારમાં થયેલ ઈન્ફન્ટ ડેથ અંગે તપાસ કરી કારણ શોધવા.
18. માતૃબાળ કલ્યાણ યોજનાઓ પૈકી ચિંરજીવી યોજના, જનની સુરક્ષા યોજના તથા દીકરી યોજના વિગેરેના લાભ દરેક જણ સુધી પહોચે તેવા પ્રયત્નો કરવા.
19. હેલ્થ સેન્ટરની કામગીરી સરળતાથી વિક્ષેપ વગર ચાલતી રહે તે અંગેની એડમીનીસ્ટ્રેટીવ કામગીરી.
20. દરેક પ્રોગ્રામને લગતી આઈ.ઈ.સી. પ્રવૃત્તિઓ – વાર્તાલાપ, કેમ્પ, આરોગ્ય શિક્ષણ અભિયાન, સ્કુલ મીટીંગ, વીડીયો શો મીટીંગ પેશન્ટ પ્રોવાઈડર મીટીંગ વિગેરેનું ઓજન – અમલીકરણ
21. વિવિધ કાર્યક્રમોને લગતી જરૂરી તાલીમ આયોજન –અમલીકરણ
22. દરેક પ્રોગ્રામને લગતા દૈનિક/અઠવાડીક/મન્થલી/ક્વાર્ટરલીથી રીપોર્ટ બનાવવા તથા જે તે જગ્યાએ પહોચાડવા.
23. શાળા આરોગ્ય તપાસણી કાર્યક્રમ હેઠળ ફાળવેલ તમામ શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓની આરોગ્ય તપાસ, જરૂરી સારવાર, જરૂરી રેફરલ.
24. આઈ.એમ.એન.સી.આઈ. અંતર્ગત બાળકોની તપાસણી તથા સારવાર.
25. એસ.એસ.આઈ. અંતર્ગત હેલ્થ સેન્ટર સેવાઓના લાભાર્થીઓને વધુ સેવાઓની જાણકારી આપી, વધુ સેવાઓ હેઠળ આવરી લેવા.

❖ ઓ.પી.ડી. :-

- એન્ટીનેટલ દર્દીનું વજન, બી.પી., લઈએ છીએ.
- એન્ટીનેટલ દર્દીનું રજીસ્ટ્રેશન કરી એન્ટીનેટલ કાર્ડ બનાવીએ છીએ.
- એન્ટીનેટલ રીપોર્ટ કરવા સમજાવીએ છીએ.
- ડોક્ટરના ઓર્ડર મુજબ દર્દીને ઈન્જેક્શન આપીએ.
- લેબટેકનીશિયન રજા પર હોય તો મેલેરીયાના લોહીની સ્લાઈડો બનાવીએ તેમજ દવા આપીએ.

❖ લેબોરેટરીમાં થતી તપાસો :-

- મલેરીયાની સ્લાઈડ લેવાની, તેની MF-2 રજીસ્ટરમાં નોંધણી કરવી તેને સ્ટેઈન કરવાનું, તેને તપાસવાનું FRT અને RT આપવાનું કામ.
- મલેરીયાના અન્ય રજીસ્ટરો જેવા કે, MF-7, MF-9 અને અન્ય રજીસ્ટરોમાં નોંધણી કરવી.
- Sputum check કરવા માટે આવેલા દર્દીનું ફોર્મ ભરવાનું, ગળફો લેવાનું, સ્લાઈડ બનાવવાની સ્ટેઈન કરી અને તપાસવાનું અને તેની નોંધ T.B. ના રજીસ્ટરમાં કરવાનું.
- લોહીના ટકાની તપાસ કરવી અને તેની નોંધ રાખવી.
- UPT - Urine Pregnancy Test માટે પેશાબ લેવડાવી તપાસ કરી નોંધ કરી અને તેની નોંધ રાખવાની.
- બ્લડ ગ્રુપ ચેક કરવાનું અને તેની નોંધણી રજીસ્ટરમાં કરવાની.
- Wrine માં પ્રોટીન, સુગર વગેરે જેવી વસ્તુ ચેક કરવાનું અને તેની નોંધણી રજીસ્ટરમાં કરવાની.
- મહિલાદીન નિમિત્તે થતા કેમ્પમાં મહિલાઓનું લોહીમાં Hby તપાસવાનું અને તેની નોંધણી કરવાની.
- દર શુક્રવારે આંગણવાડી પર જઈ, ત્યાની ગર્ભવતી મહિલાનું લોહીનાં ટકા તપાસવાનું અને તેની નોંધ રાખવાનું.
- Lepto અને dengue ના લોહીના નમુના માટે Patient ના ઘરે જઈ તેનું કલેક્શન કરવા જવું.
- S.M.C ના કર્મચારીઓનું Hb % (લોહીના ટકા) બ્લડ ગ્રુપ અને Wrine પૌટીન, સુગર તપાસવું.
- મલેરીયાનો SPR %, SFR %, PF %, વિશે મેડિકલ ઓફિસરને જાણ કરવી.

- જો કોઈ મલેરીયાની સ્લાઈડ પોઝિટીવ આવ્યું હોય અને દર્દી RT લેવા ન આવે તો મલેરીયા વિભાગના ઓફિસરને (SSI & SI) ને ફોનથી જાણ કરવી.
- M.P અને AFB ના સ્લાઈડનું કોસ ચેક કરવા મોકલવાનું અને તેને ફાઈલ કરવાનું.

ખાતાનુ નામ :- સી.ટી.ટી.બી. કંટ્રોલ પ્રોજેક્ટ
સીટી ટીબી કંટ્રોલ પ્રોજેક્ટ અંગેની કામગીરી વિગત

1. વિવિધ તાલિમ લેવી તથા વિવિધ તાલીમ આયોજન-અમલીકરણ કરવું. ટ્રેનીંગ, રીટ્રેઈનીંગ તથા અપડેટ ટ્રેનીંગ તમામ કેડર જેવી કે મેડીકલ ઓફિસર, લેબોરેટરી ટેકનીશ્યન, એસટીએસ, એસટીએલએસ, ટીબી હેલ્થ વીઝીટર, કમ્પાઉન્ડર, નર્સ, આંગણવાડી કાર્યકર વિગેરે
2. પ્રોગ્રામનું ઘનિષ્ઠ સુપરવિઝન-તમામ
3. સેન્ટર, મેડીકલ કોલેજ, નવી સીવીલ હોસ્પિટલ, રેલ્વે, ઈએસઆઈએસ, એનજીઓ તથા પ્રાઈવેટ પ્રેક્ટીશનર - લેબોરેટરી વિગેરે.
4. પ્રોગ્રામના વિવિધ ઈન્ડીકેટરોનું ઈવેલ્યુએશન, એનાલીસીસ, મોનીટરીંગ
5. વિવિધ પ્રકારની આઈ.ઈ.સી પ્રવૃત્તિઓ કરવી.
 - દરેક હેલ્થ સેન્ટરો પર દર માસે પેશન્ટ પ્રોવાઈડર મીટીંગનું આયોજન-અમલીકરણ કરવું.
 - દરેક હેલ્થ સેન્ટરના સ્લમ વિસ્તારમાં વિડીયો શો મીટીંગનું આયોજન-અમલીકરણ કરવું.
 - દરેક ટીબી હેલ્થ વીઝિટરો ધ્વારા સ્લમ વિસ્તારોમાં હાઉસ-ટુ-હાઉસ સમયાંતરે વીઝીટ તથા આરોગ્ય શિક્ષણ- હેન્ડ બિલ ડીસ્ટ્રીબ્યુશન કરવું, પોસ્ટર પ્રદર્શન કરવું.
 - સમયાંતરે સ્કુલોમાં જઈ ટીબી તથા ડોટ્સની જાણકારી તથા ડોટ્સ -કવીઝનું આયોજન તથા અમલીકરણ કરવું.
 - ઓડીયો-પ્રચાર વાન ધ્વારા વિસ્તારોમાં પ્રચાર કરવો.
 - મમતા દિવસની કામગીરી સાથે ટીબી-ડોટ્સની જાણકારી આપવી.
 - શહેરમાં યોજાતા પ્રદર્શન-મેળામાં આઈ.ઈ.સી. સ્ટોલ રાખવા આયોજન-અમલીકરણ કરવું.
 - ઈન્ડિયન મેડીકલ એસોસીએશન તથા ફેમીલી ફીઝીશ્યન એસોસીએશનની વાર્ષિક કોન્ફરન્સમાં સ્ટોલનું આયોજન - અમલીકરણ કરવું.
 - સમયાંતરે વિવિધ એસોસીએશનના મેગેઝીનમાં ટીબી-ડોટ્સના આર્ટીકલ - લેખોની પ્રસિધ્ધી તથા સમયાંતરે પ્રેસનોટ, ટીવી ચેનલ ક્વરેજ વિગેરે.
 - એફ.એમ. ચેનલ- આકાશવાણીમાં ટીબી - ડોટ્સના વાર્તાલાપ તથા સમયાંતરે જાહેરાત આપવી.
 - વર્લ્ડ ટીબી ડે નું દર વર્ષે આયોજન તથા તેની વધુમા વધુ પ્રસિધ્ધ થાય તે મુજબ તમામ મીડીયા-પ્રેસ ક્વરેજ કરવું.
 - નકકી થયેલ - મંજૂર થયેલ જગ્યાઓ ગાઈડલાઈન મુજબના માપદંડો મુજબ પ્રક્રિયા કરી ભરતી કરવી તથા કરાર પુરો થયેલ છૂટા કરવા હાલ મંજૂર થયેલ કુલ જગ્યાઓ : ૫૫-

મેડીકલ ઓફિસર, એસટીએસ, એસટીએલએસ, ટીબીએચવી, લેબોરેટરી ટેકનીશ્યન, ડીઈઓ, પાર્ટટાઈમ એકાઉન્ટન્ટ, ડ્રાઈવર

5. મંથલી તથા ક્વાર્ટરલી રીપોર્ટ તૈયાર કરવા તથા રાજ્ય સરકાર, કેન્દ્ર સરકારને મોકલવા તથા તેના એનાલીસીસ મુજબ જરૂરી કાર્યવાહી કરવી.
6. મંજૂર થયેલ જગ્યાઓ પર કરારબદ્ધ કર્મચારીઓની રજાઓ મંજૂર કરવી, તેમના પગારપત્રક મુજબ જરૂરી કાર્યવાહી કરવી.
7. પ્રાઈવેટ પ્રેક્ટીશનરોનું લિસ્ટીંગ, સમયાંતરે મુલાકાત તથા પીપીએમ રજીસ્ટરની જાળવણી તથા તેઓ માટે સમયાંતરે સી.એમ.ઈ. કાર્યક્રમોનું આયોજન.
8. રાજ્ય સરકારમાંથી નિયમો મુજબ તથા એન્યુઅલ એક્શન પ્લાન મુજબ ગ્રાંટની જરૂરીયાત મુજબ ગ્રાંટ મેળવવાની તથા નિયમોનુસાર તેનો ઉપયોગ કરવો તથા તેના ખર્ચ પત્રક રાજ્ય સરકાર તથ કેન્દ્ર સરકારને મોકલવું.
9. પ્રોગ્રામના અમલીકરણ અર્થે જરૂરી દવાઓ રાજ્ય સરકાર મારફતે મેળવવી, સંગ્રહ કરવી તથા જરૂરીયાત મુજબ જે તે હેલ્થ સેન્ટરોને ફાળવણી કરવા તથા તેના સ્ટોક પત્રક વિગેરે નિભાવવા.
10. પ્રોગ્રામના અમલીકરણ અર્થે જરૂરી લેબોરેટરી-મટીરીયલ્સ આઈ.ઈ.સી.મટીરીયલ્સ વિગેર પોકયોર કરવાની પ્રક્રિયા કરવી તથા જે તે હેલ્થ સેન્ટરોને વપરાશ અર્થે ફાળવણી કરવી.
11. કેન્દ્ર સરકારી/રાજ્ય સરકારની પ્રોગ્રામ ગાઈડલાઈન અનુસાર તમામ હિસાબો તથા એકાઉન્ટનું ઓડીટીંગ કરાવવું તથા જે તે વર્ષના ઓડીટ રીપોર્ટ રાજ્ય સરકાર તથા કેન્દ્ર સરકારને મોકલવા.
12. પ્રોગ્રામની કામગીરીની સમયાંતરે સમીક્ષા-મીટીંગો યોજવી તથા સમગ્ર પ્રોગ્રામની વિવિધ લેવેલે સમીક્ષા કરવી તથા રાજ્ય સરકાર ધ્વારા થતી સમીક્ષા મીટીંગમાં હાજર રહેવું તથા તેને લગતી કામગીરી બજાવવી.
13. સુરત સીટી હેલ્થ સોસાયટી-ટીબી કમીટીની સમયાંતરે મીટીંગ યોજવી તથા તેમાં દરેક ઈન્ડિકેટરોની સમીક્ષા કરવી તથા પ્રોગ્રામના સરળ અમલીકરણ માટે જરૂરી ઠરાવો પસાર કરાવવા.
14. આરએનટીસીપી સ્ટાફની કેડરવાઈઝ કામગીરી :-
 - I. મેડીકલ ઓફિસર ડીટીસી -પ્રોગ્રામનું સુપરવીઝન, મોનીટરીંગ, ટ્રેનીંગ તથા અન્ય
 - II. સીનીયર ટ્રીટમેન્ટ સુપરવાઈઝર - ડોટ્સ હેઠળના દરેક દર્દીની સારવાર અંગેની કાર્યવાહી
 - III. સીનીયર ટીબી લેબોરેટરી સુપરવાઈઝર-લેબોરેટરી કામગીરી અંગેનું ક્વોલીટી એસ્યોરન્સ સહિતની કામગીરી.

આઈ.સી.ડી.એસ. વિભાગ

- વર્ષ ૧૯૮૨ થી મહાનગરપાલિકામાં સામેલ કરવામાં આવેલ છે.
- આ યોજના હેઠળ હાલમાં કુલ ૬ સેવા આપવામાં આવે છે.
 1. પૂરક પોષણ
 2. આરોગ્ય તપાસ
 3. રોગપ્રતિકારક રસી
 4. રેડ્ડલ સર્વિસ
 5. પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ
 6. આરોગ્ય / પોષણ શિક્ષણ
- આ સેવા આપવા માટે નક્કી કરેલ લાભાર્થીઓ
 1. ૦-૬ વર્ષના બાળકો
 2. સગર્ભા સ્ત્રી/ધાત્રીમાતા
 3. કિશોરીઓ
 4. ૧૫ થી ૪૫ વર્ષ ની બહેનો
- આ યોજનાના હેતુઓ :-
 1. ૦-વર્ષ સુધીના બાળકોનું આરોગ્ય અને પોષણ સ્તર સુધારવું.
 2. બાળ મૃત્યુ, બાળમાંદગી, માતાનું માતામાં માંદગીનું પ્રમાણ ઘટાડવું
 3. પોષણ તથા આરોગ્ય શિક્ષણ ધ્વારા બાળકોની કાળજી અંગે માતાઓની કાર્યક્ષમતા વધારવી.
 4. પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ માટે બાળકોની અભિરૂચી કેળવવી.
 5. બાળક વિકાસને વેગ આપવા માટે વિવિધ વિભાગો સાથે નિતી અને અમલ અંગે અસરકારક સંકલન કરવું.
- યોજનાકીય સેવાઓ આપવા માટે આંગણવાડીના મકાન માટે સરકારશ્રી તરફથી રૂ.૫૦૦/-ની મર્યાદામાં ભાડું ચુકવવાનું ઠરાવવામાં આવેલ છે. હાલમાં મહાનગરપાલિકા તરફથી કુલ-૧૨૫ પાકા મકાનો આંગણવાડી માટે બાંધવામાં આવેલ છે.
- આઈ.સી.ડી.એસ. યોજના હેઠળપૂરક પોષણ આપવા માટે દર વર્ષે લક્ષ્યાંક ફાળવવામાં આવે છે.
- આઈ.સી.ડી.એસ.યોજના ના અમલીકરણ માટે સરકાર તરફથી ૧૦૦ % ગ્રાન્ટ ફાળવવામાં આવેલ છે.

જન્મ-મરણ વિભાગ ધ્વારા કરવામાં આવતી કામગીરીની વિગત.

1. જન્મ-મરણ તેમજ મૃત જન્મ બનાવની તારીખથી તેમજ મૃત જન્મ નોંધણી અંગેની વિગત : ૨૧ દિવસ સુધી વિના મુલ્યે નોંધવામાં આવે છે. દરેક નાગરિક સુવિધા કેન્દ્રો પર જન્મ-મરણના દાખલા આપવાની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે.
2. ૨૧ દિવસની ઉપરના પરંતુ ૩૦ દિવસની અંદરના જન્મ-મરણ તેમજ મૃત જન્મ રૂપિયા ૨ (બે) વિલંબીત ફી લઈને નોંધવામાં આવે છે.
3. ૩૦ દિવસની ઉપરના પરંતુ એક વર્ષ સુધીના નહી નોંધાયેલા જન્મ-મરણ તેમજ મૃત જન્મ રૂપિયા ૫ (પાંચ) વિલંબીત ફી લઈને નોંધવામાં આવે છે. આવા જન્મ-મરણ તેમજ મૃત જન્મ નોંધવા એકઝીક્યુટીવ મેજીસ્ટ્રેટ/નોટરીપબ્લીક સમક્ષ કરેલ એફીડેવીટ રજૂ કરવાની રહેશે.
4. એક વર્ષની ઉપરના નહી નોંધાયેલા જન્મ-મરણ તેમજ મૃત જન્મ રૂપિયા ૧૦ (દશ) વિલંબીત ફી લઈને નોંધવામાં આવે છે. આવા જન્મ-મરણ તેમજ મૃત જન્મ નોંધવા જ્યુડીશ્યલ મેજીસ્ટ્રેટ (ફર્સ્ટક્લાસ) એ આપેલ હુકમનામું રજૂ કરવાનું રહેશે.
5. નોંધાયેલા જન્મ-મરણનાં આધારે પ્રથમ નકલ એક વર્ષ સુધી વિના મુલ્યે આપવામાં આવે છે.
6. જન્મ-મરણની વધારાની નકલો મેળવવા નિયત કરેલ પ્રફોર્મામાં અરજી કરવાની રહેશે.
7. નકલ દીઠ નકલ ફી રૂપિયા ૫/- (પાંચ) તથા વહીવટી ચાર્જ રૂપિયા ૫/- (પાંચ) ભર્યેથી એક જ અરજી ફોર્મ પર એક થી વધુ પરંતુ ૧૦ (દશ) નકલથી વધુ નહિ તે રીતે નકલ આપવામાં આવે છે.
8. જો આપેલ અરજીના આધારે કોઈ કિસ્સામાં જન્મ-મરણની નોંધ રજીસ્ટરમાં શોધાઈ ક્યાં પછી મળશે નહિં તો તેવા કિસ્સામાં રૂપિયા ૨/- (બે) લઈ અપ્રાપ્ય પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવશે.
9. નોંધાયેલા જન્મની નોંધમાં બાળકનું નામ એક વર્ષ સુધી વિના મુલ્યે દાખલ કરી આપવામાં આવે છે. જન્મની નોંધણી તારીખથી એક વર્ષની ઉપરના પરંતુ ૧૫ (પંદર) વર્ષ સુધી નોંધાયેલા જન્મની નોંધમાં બાળકનું નામ રૂપિયા ૫/- (પાંચ) વિલંબીત નામ નોંધણી ફી લઈ દાખલ કરી આપવામાં આવે છે.
10. હાલમાં પ્રવર્તમાન સ્થિતિએ જે કિસ્સામાં જન્મ નોંધણી થઈ ગઈ હોય પરંતુ બાળકનું નામ નોંધણી કરાવવાનું રહી ગયું હોય તેવા તમામ કિસ્સામાં જાહેર નામું બહાર પાડવાની તારીખથી લેઈટ ફી રૂ. ૫ (પાંચ) ભરીને ૧૫ વર્ષ સુધીમાં નામની નોંધણી થઈ શકશે એટલે કે તા. ૨૧.૦૧.૨૦૧૮ સુધી આવા કિસ્સાઓની નામની નોંધણી થઈ શકશે (નિયમ ૧૦ મુજબ) તથા મુખ્ય રજીસ્ટ્રાર જન્મ-મરણ અને

આરોગ્ય કમિશનર, ગુજરાત સરકારના અર્ધ-સરકારી પત્ર નં.એસ.બી.એચ.આઈ./બી.એન્ડ ડી. એક્ટ/૬૦૯/જે.એમ./વી.એસ./૨૦૦૪ તા.૦૫/૦૩/૦૪ ના ફેકસ મુજબ.

11. ગુ.બ.ડે.રજી.રૂલ્સ (સુધારા) ૨૦૦૪નાં નિયમ નં.૧૧(૪) અન્વયે નોંધાયેલા જન્મ-મરણની નોંધમાં બે શબ્દોએ એકઝીક્યુટીવ મેજીસ્ટ્રેટ/નોટરી પબ્લીક સમક્ષ કરેલ સોંગદનામાના આધારે સુધારો કે વધારો જરૂરી પુરાવા લઈ કરી આપવામાં આવે છે. પરંતુ જો જન્મ-મરણની નોંધમાં કલેરીકલ મીસ્ટેઈક થયેલી માલુમ પડે અથવા લાગત હોસ્પિટલ ઓથોરીટી થયેલ ભુલ બદલ એકરાર કરે તો અરજદાર પાસે માત્ર અરજી લઈ સુધારો વધારો કરી આપવામાં આવે છે.
12. જન્મ-મરણની નોંધણી માટે નિયત કરેલ પ્રક્રિયામાં સ્પષ્ટ, સુવાચ્ય તથા પુરતી માહિતી આપવાની રહેશે.
13. જન્મની નોંધમાં બાળકનું નામ એક વખત દાખલ થયા પછી તેમાં ફેરફાર થઈ શકતો નથી પરંતુ જરૂરી પુરાવાના આધારે બાળકના નામ સાથે ઉર્ફે નામ લખી શકાશે.
14. મરણ વખતે મરનારનું નામ ચોકકસ હોવાથી મરણ નોંધણી વખતે મરનારનું નામ જે વ્યવહારમાં ચાલતુ હોય તે જ લખાવાનું રહેશે. મરનારનું નામ એક વખત લખાઈ ગયા પછી તેમાં ફેરફાર થઈ શકતો નથી પરંતુ જરૂરી પુરાવાના આધારે મરનારના નામ સાથે ઉર્ફે નામ લખી શકાશે.

☞ નોંધ:—

સ્કુલ એડમીશન વખતે આપના બાળકના જન્મ દાખલાની ફરજિયાત જરૂર રહેતી હોવાથી આપના બાળકનો જન્મ દાખલો તાકીદે સમયસર કઢાવી લેવો હિતાવહ છે. નવેમ્બર થી જાન્યુઆરી માસ દરમિયાન દાખલા કઢાવતી વખતે ભારે ભીડ રહે છે. જેથી આ મહિનાઓ પહેલા જન્મનો દાખલો મેળવી લેવા વિનંતી.